

Полтавська державна аграрна академія

Матеріали

**48-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«Науково-методичні основи компетентнісного підходу до
підготовки здобувачів вищої освіти»**

15-16 лютого 2017 року

м. Полтава

УДК 378.147

ББК 74.58

М 34

Редакційна колегія:

Шульга Л. В., керівник навчального відділу, доцент кафедри маркетингу,
к.е.н., доцент,

Гринь В. І. – методист II категорії навчального відділу

Колесніченко І. А. – методист навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – **Гринь В. І.**

***Відповідальність за правильність наведених статистичних даних,
фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез***

Матеріали 48-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів
«Науково-методичні основи компетентнісного підходу до підготовки
здобувачів вищої освіти». – Полтава: РВВ ПДАА, 2017. – 237 с.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	11
Застосування компетентнісного підходу в системі підготовки фахівця з менеджменту	
Сазонова Т. О., доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент, Шульженко І.В., доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент, Федірець О. В., доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент.....	11
Значення компетентнісно-орієнтованого підходу, суть компетентностей, їх ієрархія та структура	
Комаріст О.І., доцент кафедри маркетингу к.е.н. доцент, Алдохіна Н.І., доцент кафедри економіки та маркетингу, к.е.н. доцент, Харківський національний економічний університет	13
Компетентнісний підхід при викладанні дисципліни технології та машиновикористання в рослинництві	
Ляшенко С. В., доцент кафедри машиновикористання і виробничого навчання, к.т.н. доцент.....	16
Компетентнісний підхід до підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування	
Лозинська Т. М., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, д. держ. упр., професор, Сердюк О. І., професор кафедри публічного управління та адміністрування, к. е. н., доцент.....	18
Компетентнісний підхід у навчанні здобувачів вищої освіти спеціальності «Економіка» у ПДАА	
Дивнич О. Д., доцент кафедри економіки підприємства, к.е.н., доцент, Дивнич А. В., судовий експерт Полтавського НДЕКЦ МВС України.....	21
Компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівців ветеринарної медицини	
Кравченко С.О., доцент кафедри терапії, к.вет.н., доцент.....	23
Науково-педагогічна система забезпечення компетентнісного підходу до підготовки здобувачів вищої освіти	
Капаєва Л.М., професор кафедри фінансів і кредиту, директор Інституту післядипломної освіти, к.е.н., доцент	25
Основи підготовки здобувача вищої освіти за компетентного підходу до дисципліни	
Бараболя О. В., доцент кафедри рослинництва, к.с.-г.н., доцент, Ляшенко В. В., доцент кафедри рослинництва, к.с.-г.н., доцент.....	28
Основні постулати знаннєвого та компетентнісного підходів	
Михайлова О. С., доцент кафедри підприємництва і права к.е.н., доцент.....	31
Сучасний стан підготовки та рівень кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини	
Бердник В. П., завідувач, професор кафедри анатомії та фізіології тварин, д.вет.н., професор, Бердник І. Ю., доцент кафедри анатомії та фізіології тварин, к.б.н., доцент, Бублик О.О., доцент кафедри анатомії та фізіології тварин, к.вет.н., доцент, Киричко О.Б., доцент кафедри анатомії та фізіології тварин, к.вет.н., доцент.....	34
Формування професійної компетентності майбутніх агрономів	
Шокало Н.С., доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І. Сазанова, к.с.-г.н., доцент	38
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ	41
Актуальність і доцільність впровадження компетентнісного підходу за вивчення дисциплін напряму підготовки «Агрономія»	
Маренич М. М., декан факультету агротехнології та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, к.с.-г.н., доцент, Кулик М. І., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к.с.-г.н., доцент, Юрченко С. О. доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к.с.-г.н., доцент	41
Використання ситуаційних завдань при викладанні навчальних дисциплін хімічного напряму студентам-екологам	
Плаксієнко І. Л., доцент кафедри загальної та біологічної хімії, к.х.н., доцент,	

Колеснікова Л. А., старший викладач кафедри загальної та біологічної хімії, к.с.-г.н.....	43	
Гносеологічні аспекти викладання дисципліни «Генетичні ресурси рослин»		
Колісник А. В. доцент кафедри селекції, насінництва і генетики к.б.н., доцент, Баташова М. Є. доцент кафедри селекції, насінництва і генетики к.б.н, Криворучко Л. М. асистент кафедри селекції, насінництва і генетики.....	45	
Застосування сучасних технологій викладання лекційного матеріалу дисциплін професійної підготовки для здобувачів вищої освіти		
Баган А. В., доцент кафедри селекції, насінництва та генетики, к.с.-г.н, Барат Ю. М., доцент кафедри селекції, насінництва та генетики, к.с.-г.н.	47	
Компетентнісний підхід формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти з агрономії на кафедрі рослинництва		
Кочерга А. А., доцент кафедри рослинництва, к.с.-г.н., доцент, Філоненко С. В. доцент кафедри рослинництва, к.с.-г.н., доцент.....	49	
Курс хімічних дисциплін в умовах скорочення фонду годин викладання		
Ромашко Т. П. доцент кафедри загальної та біологічної хімії, к.х.н.	52	
Нові форми екологічного виховання в умовах навчальної практики		
Піщаленко М.А. доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, к.с.-г.н., доцент.....	54	
Особливості новітніх технологій навчання при підготовці фахівців зі спеціальності 201 «Агрономія»		
Стрижак А. М., асистент кафедри селекції, насінництва та генетики.....	57	
Професійна компетентність майбутніх агрономів в контексті розвитку АПК України		
Чайка Т. О., доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І. Сазанова, к.е.н.....	59	
Роль експериментальної роботи в системі вивчення фізичної і колоїдної хімії та її професійне спрямування		
Короткова І. В., доцент кафедри загальної та біологічної хімії, к.х.н., доцент	60	
Роль педагогічних здібностей викладача в оптимізації навчального процесу		
Крикунова В. Ю., професор кафедри загальної та біологічної хімії, к.х.н. доцент, Колеснікова Л. А., старший викладач кафедри загальної та біологічної хімії к.с.-г.н., Тимоха С. С. старший викладач кафедри загальної та біологічної хімії	62	
Формування екологічної культури як механізм соціалізації студентів		
Іванова Л. О., аспірант кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування	64	
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ.....		67
Вимоги до викладання дисциплін інфекційного блоку в умовах сучасності		
Передера О. О., доцент кафедри патологічної анатомії та інфекційної патології, к.вет.наук, доцент, Жерносік І. А., старший викладач кафедри патологічної анатомії та інфекційної патології, Тітаренко О. В., доцент кафедри патологічної анатомії та інфекційної патології, к.вет.наук, доцент.....	67	
Значення міжпредметного інтегрування у вивченні дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза»		
Михайлютенко С.М., старший викладач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.в.н.....	69	
Компетентнісний підхід у вивченні дисципліни ветеринарна фармакологія		
Кулинич С. М. професор, завідувач кафедри терапії д.вет.н., професор	71	
Компетентнісні підходи до підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Ветеринарна медицина»		
Киричко Б. П., завідувач кафедри хірургії та акушерства, д.вет.н., професор, Передера Р. В., доцент кафедри хірургії та акушерства, к. вет. н., доцент	73	
Концепція «3 R» у викладанні дисципліни «Фізіологія сільськогосподарських тварин»		
Омельченко Г. О., доцент кафедри анатомії та фізіології, к.вет.н., доцент, Шерстюк Л. М., старший викладач кафедри анатомії та фізіології тварин, Щербак В. І., старший викладач		

кафедри анатомії та фізіології тварин.....	75
Набуття професійної компетентності як результат навчання фахівця ветеринарної медицини	
Канівець Н. С., старший викладач кафедри терапії, к.вет.н., Каришева Л. П., старший викладач кафедри терапії, Бурда Т. Л., завідувач навчально-наукової лабораторії терапії кафедри терапії.....	78
Оптимізація викладання паразитології за умов реалізації Закону України «Про вищу освіту» у Полтавській державній аграрній академії	
Євстаф'єва В. О., завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, д. вет. н., професор, Мельничук В. В., завідувач навчально-наукової лабораторії паразитології кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.вет.н.	80
Підготовка лікарів ветеринарної медицини сучасних умовах	
Передера С. Б., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри патологічної анатомії та інфекційної патології, к.вет.н., доцент, Щербакова Н. С., доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.вет.н., доцент, Передера Ж. О., професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.вет.н., доцент.....	82
Розробка освітніх програм у контексті компетентнісного підходу до підготовки фахівців	
Лавріненко І. В., заступник керівника навчального відділу к.вет.н., доцент, Папірник І. В., методист навчального відділу Луценко Л. В., методист навчального відділу	84
Формування професійної компетентності студентів ветеринарної медицини	
Євстаф'єва В. О., завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, д. вет. н., професор, Корчан Л. М., доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.вет.н., доцент, Мельничук В. В., завідувач навчально-наукової лабораторії паразитології кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.вет.н.	86
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ.....	89
Використання комп'ютерних технологій з метою формування соціокультурної компетентності при вивченні англійської мови	
Долгополова М. В., викладач кафедри іноземних мов та українознавства.....	89
Впровадження та реалізація компетентнісного підходу при викладанні дисципліни «Сільськогосподарське дорадництво»	
Чехлатий О. М., старший викладач кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій.....	91
Етапи формування риторичної компетентності фахівця на практичних заняттях з української мови (за професійним спрямуванням)	
Сизоненко Н. М., доцент кафедри іноземних мов та українознавства, к. філол. н., доцент...	93
Зміст поняття «Компетентність»	
Махмудов Х. З., завідувач кафедри підприємництва і права, д.е.н., професор, Світлична А. В., доцент кафедри підприємництва і права, к.е.н., доцент	95
Інформаційно-комунікативна компетентність як основа професійної діяльності менеджерів	
Савенкова О. О., старший викладач кафедри іноземних мов та українознавства	97
Компетентнісний підхід щодо формування комунікативної культури здобувачів вищої аграрної освіти	
Сільчук О. В., старший викладач кафедри іноземних мов та українознавства, к. пед. н	99
Компетентнісний підхід як методологічне підґрунтя підготовки здобувачів вищої освіти	
Сахарова Л. М., старший викладач кафедри іноземних мов та українознавства	100
Компетентнісний підхід до підготовки фахівців з маркетингу	
Писаренко В. В., завідувач професор кафедри маркетингу, д.е.н., професор, Лях Я. Ю., аспірант кафедри маркетингу	103
Компетентнісний підхід у дослідженнях економічної освіти у магістрів	
Писаренко С. В. доцент кафедри економіки підприємства, к.с.-г.н., доцент.....	106
Компетентнісний підхід як складова частина підготовки майбутнього фахівця з менеджменту до професійної самореалізації	

Дорофєєв О. В., професор кафедри менеджменту, к.е.н., доцент, Воронько-Невіднича Т. В., доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент, Помаз О. М., доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент.....	109
Контроль як засіб формування компетентного фахівця: досвід міжнародного університету Шиллера	
Мирна О. В. , доцент кафедри публічного управління та адміністрування, к.е.н., доцент....	111
Методи та інструменти економетричного аналізу як складова компетентності сучасного фахівця	
Балдінська Н. О. , старший викладач кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій.....	113
Науково-методичні основи викладання правових дисциплін здобувачам вищої освіти	
Сьомич М. І. , доцент кафедри підприємництва і права, к.держ.упр., доцент, Снітко О. П. , доцент кафедри підприємництва і права, к.т.н., доцент, Шведенко П.Ю. , старший викладач кафедри підприємництва і права.....	115
Особливості застосування компетентісного підходу при підготовці фахівців з підприємництва, торгівля та біржової діяльності	
Осташова В.О. , доцент кафедри підприємництва і права, к.ю.н., доцент, Щетініна Т. О. , доцент кафедри підприємництва і права, к.і.н., доцент, Дем'яненко Н. В. , доцент кафедри підприємництва і права, к.е.н., доцент.....	117
Особливості компетентісного підходу до вивчення іноземної мови	
Люлька В. М. , доцент кафедри іноземних мов та українознавства к.філол.н.	119
Особливості формування системи компетентностей здобувачів вищої освіти	
Маркіна І.А. , завідувач кафедри менеджменту, д.е.н., професор, Дячков Д.В. , доцент кафедри менеджменту, к.е.н., Потапюк І.П. , доцент кафедри менеджменту, к.е.н.....	121
Реалізація компетентісного підходу під час викладання навчальної дисципліни «Методи прогнозування та обробки інформації»	
Вакуленко Ю. В. , завідувач, доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій, к.с.-г.н., доцент.....	124
Сучасні вимоги до результативності освітньої діяльності у ВНЗ	
Миколенко І. Г. доцент кафедри економіки підприємства, к.е.н., доцент.....	126
Формування ключових компетентностей майбутніх фахівців у процесі викладання дисципліни «Економічна інформатика»	
Протас Н. М. , доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій, к.с.-г.н., доцент.....	128
СЕКЦІЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ.....	133
Біоінженерна компетентність здобувача вищої освіти	
Негребецький І.С. , старший викладач кафедри вищої математики, логіки та фізики.....	133
Використання інноваційних технологій у формуванні фахових компетенцій здобувачів вищої освіти	
Іванкова О. В. , доцент кафедри ремонту машин і технології конструкційних матеріалів, к.т.н., доцент.....	135
Вхідний контроль як засіб виявлення сформованості математичної компетентності здобувачів вищої освіти	
Канівець І. М. , доцент кафедри вищої математики, логіки та фізики, к.пед.н., доцент.....	137
Деякі психолого-педагогічні передумови ефективного формування професійних компетенцій майбутніх агроінженерів	
Антонець А. В. , доцент кафедри вищої математики, логіка та фізики, к.пед.н., доцент.....	139
Дидактичні принципи контролю знань студентів	
Дудніков А. А. , завідувач кафедри ремонту машин і технології конструкційних матеріалів, к.т.н., професор.....	141
Дослідницька технологія навчання як складова компетентісного підходу до навчання фізики фахівців агроінженерії	

сукупності забезпечують як нормативні, так і додаткові результати навчання.

Список використаних джерел

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. - К.: «КІС», 2004. - 112 с.

2. Ломакина Г. Р. Компетентностный подход как прагматико-ориентированный подход к результатам высшего образования // Теория и практика общественного развития, 2012. № 12. (Режим доступу: <http://www.teoria-practica.ru/ru/12-2012.html>)

3. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу до документу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Євстаф'єва В. О., завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, д. вет. н., професор,

Корчан Л. М., доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.вет.н., доцент,

Мельничук В. В., завідувач навчально-наукової лабораторії паразитології кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к.вет.н.

Проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців ветеринарної медицини на сьогоднішній день є актуальною. Процеси, що відбуваються на сучасному етапі в усіх сферах життя суспільства, висувають все нові вимоги до професійних якостей фахівців, в тому числі фахівців ветеринарної медицини. Відбувається якісна зміна діяльності лікаря ветеринарної медицини, яка пов'язана з широким застосуванням сучасного обладнання, що впроваджується в практику [1].

Перехід до ринкових відносин, посилення інтеграційних процесів у європейській і світовій системі освіти зумовили необхідність підготовки спеціалістів ветеринарної медицини нового типу. Ринок робочих сил потребує від випускника професійних якостей, які включають його професійну самостійність, мобільність, відповідальність за якість праці і прийняття рішення не лише в стандартних, типових, але і в незапланованих ситуаціях, комунікативну культуру. Підготовка фахівця ветеринарної медицини включає також вміння працювати як одному, так і в числі групи, колективі [2, 4, 5].

За педагогічним словником, професійна компетентність – це «сукупність знань, вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності, уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію» [3].

Компетенція – це високий рівень знань, умінь і навичок, а також наявність особистого досвіду в певній діяльності. Компетентність ми розглядаємо як активне використання отриманих знань, умінь і навичок у професійній діяльності ветеринарної медицини. В сучасній науці особливу

увагу приділяють професійній та особистісній компетентностям, які взаємодоповнюють один одного.

Професійна компетентність лікарів ветеринарної медицини визначає особистість як професіонала, розглядається як цілісність теорії і практики, що сприяє якісному виконанню його діагностичної, лікувальної і профілактичної професійної діяльності.

У свою чергу особистісна компетентність включає в себе професійні цінності, моральний розвиток особистості, організаційні навички, ініціативність, самостійність і відповідальність.

Професійна компетентність ветеринарної медицини є складовою частиною професіоналізму. Лікар ветеринарної медицини професіонал – це як теоретично підготовлена особистість, так і адаптована до практичної діяльності в процесі підготовки у навчальному закладі. Основою професіоналізму у будь-якій спеціальності слугують інтелектуальна здатність, комунікативні та організаторські здібності, сильний характер, бажання навчатися і вдосконалюватися.

Сучасне суспільство вимагає від випускника вищих навчальних закладів професійної активності, самовдосконалення, практичного та результативного виконання своїх професійних обов'язків, активної участі в інноваційній діяльності своєї роботи. Розвиток професійної компетентності підвищує якість роботи фахівця, його працездатність, престиж лікувального закладу, в якому він працює, а також свою конкурентоспроможність.

Безумовно, що студент-випускник факультету ветеринарної медицини не є фахівцем, який досяг достатнього рівня професіоналізму. У лікарському мистецтві не має лікарів, що завершили свою науку. Тому, лікар повинен мати можливість постійно професійно розвиватися і вдосконалюватися. Необхідно формувати у студентів основні фундаментальні знання, які сприятимуть у майбутньому досягненню більш високого рівня професійної компетентності. Склад освіти повинен включати в себе оволодіння певними навчальними предметами, в процесі якого формуються не тільки професійні знання і вміння, а й професійна компетентність. Активна суб'єктна позиція студента в освітній діяльності також сприяє розвитку його компетентності.

Професійна компетентність лікаря ветеринарної медицини характеризується не тільки знанням теоретичних основ і вмінням застосовувати їх в певних ситуаціях, а й показником його культури (стриманість в спілкуванні, шанобливе ставлення до себе і оточуючих людей, тварин), а також прагненням до більш високих результатів, і навіть кар'єрного росту, що дає можливість визначити перспективи професійної компетентності. Формування і розвиток професійної компетентності студентів вузу буде ефективним і результативним, якщо викладачі будуть стимулювати у студентів мотивацію до навчання, організовувати різні курси, застосовувати активні форми навчання, використовувати інноваційні технології, організовувати практику у господарствах різного типу та ветеринарних клініках. Всі ці умови повинні бути підкріплені матеріально-технічним оснащенням. Викладач може встановити ступінь зацікавленості студента в освітньому процесі, простежити

зміну емоційного стану студентів в процесі навчання. Розробивши певну систему контролю знань, викладачі повинні намітити план рішення проблем, які можуть виникнути при виявленні негативних результатів досліджень. Це їм допоможе оперативно відреагувати і скорегувати подальші свої дії, не порушивши цілісний процес формування і розвитку професійної компетентності студентів.

Список використаних джерел

1. Белых А. С. Единство задач мировоззренческого развития и профессиональной подготовки молодого специалиста / А. С. Белых // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика.* – 2012. – № 5 (52). – С. 44–54.

2. Белых А. С. Учебный процесс в вузе и формирование современного мировоззрения / А. С. Белых // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика.* – 2011. – № 1 (42). – С. 15–21.

3. Лутаєнко О. М. Формування професійної компетентності майбутніх учителів в умовах сучасної освіти: теоретичні аспекти / О. М. Лутаєнко. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/2304/1/O_Lutayenko_GI.pdf.

4. Онищенко І. В. Науково-дослідна робота як чинник формування фахових компетентностей майбутнього спеціаліста / І. В. Онищенко, Т. А. Махія. Режим доступу: <http://mp2.uom.edu.ua/wp-content/uploads/2012/04/.pdf>.

5. Професійна освіта : словник : [навч. посіб.] / уклад. : С. У. Гончаренко та ін. ; за ред. Н. Г. Ничкало. – К., 2000. – С. 78.